

VOT PARTICULAR FDIPE

Els canvis socials, econòmics i culturals que s'han produït de manera vertiginosa en tota la societat han suposat haver de fer una intervenció ràpida per donar resposta a les situacions que d'aquests canvis s'han derivat: Violència de gènere, homofòbia, assetjament escolar, baixada alarmant de l'edat en els intents de suïcidis, pandèmia... La comunitat educativa ha sabut estar a l'altura de totes aquestes situacions que, si bé s'han produït fora de l'escola, han afectat la vida dels centres educatius. Les escoles han aconseguit mantenir la "normalitat" i atendre les necessitats de l'alumnat en moments molt crítics, no sempre comptant amb els recursos, planificació i informació adequades. S'han implementat mesures, plans i programes per acompanyar i ajudar a tot l'alumnat a entendre, assumir i superar algunes situacions que hagi pogut patir o observar.

També hem hagut d'implementar una llei educativa que valorem positivament, perquè per primera vegada posa en valor l'alumne com a centre de tot el procés educatiu i una llei que, en principi, defensa una avaluació competencial basada en els processos individuals i no en valors quantitatius. La posada en marxa no ha comptat amb l'opinió i un treball conjunt dels centres educatius a través de les meses de diàleg permanent.

No s'ha posat en valor les opinions dels centres educatius que són els encarregats d'aplicar-la i fer que sigui eficient. Part del problema ha estat ignorar que les presses, la manca de formació del professorat i la manca de diàleg no han afavorit aquesta implantació. El desconeixement de les pràctiques de centre han derivat en un model d'avaluació molt allunyat de la filosofia de la LOMLOE i de les opinions que els experts en el tema han posat en valor sempre. Un model d'avaluació molt allunyat de facilitar la inclusió de tot l'alumnat que té com objectiu el decret objecte de debat.

Aquests mateixos fets anteriorment explicats, s'han repetit amb la publicació del decret que ens ocupa.. Perquè aquest procés no ha partit d'una feina prèvia amb el col·lectiu docent? Perquè no s'ha treballat amb la mesa de directors? Perquè no s'han fet grups de feina amb els col·lectius implicats (equips de suport, orientadors, famílies..)? Una feina que no s'ha fet i quan ha arribat l'esborrany és desconegut per gran part de la comunitat educativa. S'ha fet un estudi real i profund de la situació de l'atenció a la diversitat a tots els centres de les Balears? I si s'ha fet, s'ha fet públic?

S'ha fet un estudi de recursos i una planificació "real" de les necessitats en matèria d'inclusió dels centres educatius?. De tots és conegut que els centres educatius, especialment centres qualificats com a d'especial dificultat, ara centres d'atenció preferent, fa anys que demanden amb urgència la necessitat d'un canvi de model a l'hora d'assignar recursos per poder donar una resposta de qualitat i inclusiva a tot l'alumnat. Des de sempre els centres educatius i els equips d'orientació han hagut de lluitar per demostrar les necessitats detectades i quasi mai la resposta es dona amb un criteri pedagògic i de resposta real a la necessitat detectada sinó amb un criteri de: %, quotes, arrodoniments, de comptar els alumnes com si fossin únicament nombres a una llista.

Té la Conselleria un estudi realitzat en torn a les infraestructures que s'han d'adaptar als centres? Tenen constància de les "barreres" que encara existeixen ? Disposen de informació real i actualitzat dels canvis que constantment es produeixen dins es centres en matèria d'alumnat ?

S'han plantejat la necessitat urgent de canviar els criteris de quota dels centres? Se Seguiran donant recursos en funció de la tipologia (classificació) de l'alumnat NESE/ NEE, quan al llarg de tot el decret es parla de la necessitat de no "classificar" els alumnes en funció de les seves "dificultats" perquè això implica ,diu el decret, entendre que la barrera és la dificultat de l'alumne i això és el que s'ha de canviar. Però a dia d'avui és l'únic criteri que s'aplica per dotar de personal de suport o tècnics als centres educatius.

Els equips docents, gestiones aquesta manca de suport com poden, però sempre garantint l'atenció a tot l'alumnat i les seves famílies que pateixen l'angoixa d'aquesta situació.

La quota pel curs següent s'assigna durant el 3r trimestre i, malgrat al llarg del curs la situació del centre canviï i que en ocasions requeriria una resposta immediata en quan assignació de suports, generalment són els centres que donen la solució que en molts de casos implica una reestructuració del personal de suport que sempre i en tots els casos perjudica a tot l'alumnat que necessita aquests suports.

Els EOEP i orientadors dels centres han hagut de gestionar durant el curs una nova categorització de l'alumnat NESE que els ha sotmès a una situació complicada ja que ha suposat refer diagnòstics de tot l'alumnat diagnosticat , canviant tipologies i preocupats de com fer entendre a les famílies afectades la informació i també preocupats per la "possible" pèrdua de recursos i suports que pugui afectar a alguns alumnes pel canvi de la seva tipologia i que en alguns casos pot suposar perdre la condició NESE o passar a una tipologia que no permet fer adaptacions curriculars o rebre el suport de determinats programes.

Que diuen els experts:

- Que l'inclusió no és donar a tothom el mateix, sinó a cadascú el que necessita.
- Que la dotació de recursos ha de tenir en compte el context, la tipologia d'alumnat... No és un procés igualitari, sinó equitatiu
- Que les demandes actuals ens diuen que s'han d'ampliar els recursos per als aspectes d'autonomia, emocionals i conductuals. Es tracta d'un treball en xarxa.

Aquest esborrany diu que vol "*transformar els centres en contextos accessibles per a tothom*".

L'escola sempre ha estat accessible a tothom, per la part que ens pertoca com a docents, ja que l'alumnat no es tria, nosaltres no negam els drets a l'educació a cap infant.

"*Posar l'atenció en la detecció de barreres*". És important conèixer si sempre ha estat una prioritat de l'administració, malgrat les demandes incansables dels centres. I també tenir en compte que per donar resposta a les situacions intrínseques personals dels alumnes no sempre és suficient l'eliminació de barreres. També es necessiten molts elements més per donar la resposta adequada.

Al llarg del decret es barregen dos conceptes que no sempre signifiquen el mateix: igualtat i equitat i això és un fet que s'hauria de clarificar. Seria molt necessari que l'administració tingués clara aquesta diferència a l'hora de determinar el tractament que requereixen els alumnes.

Aquesta és la diferència:

"La igualtat defensa tractar de manera igual i assegurar un repartiment igualitari dels recursos entre totes les persones. Tanmateix, l'equitat cerca el repartiment

proporcional i just entre les persones, basant-se en les seves necessitats diferents i els punts de partida desiguals. Així doncs, no podem parlar de repartiment igualitari de recursos en un món on el punt de partida és ben diferent entre les persones. I a més a més, el punt de partida desigual no és aleatori, sinó que respon a uns sistemes de privilegis definits i clars.

“S’han de dissenyar plans i projectes de centre que augmentin la capacitat que els mateixos centres tenen per atendre la diversitat”. Aquest principi es repeteix al llarg de tot el document, i aboca tota la feina i esforç damunt els centres educatius, obviant la feina que s’ha fet al llarg dels anys. Hauria de quedar ben definit el paper que tindrà l’administració en l’èxit d’aquests plans.

“La situació social, econòmica i cultural exigeix que es concretin més iniciatives que permetin avançar”. Molt d’acord, però per això és necessari que l’administració conegui de primera mà què està passant dins els centres, quines són les situacions que es viuen. I per això era necessari una consulta prèvia i exhaustiva per conèixer en profunditat quines són les necessitats, les opinions dels professionals i a partir d’aquí començar a redactar un document real, adaptat a la realitat i treballat de manera coordinada i cooperativa

A tot el document es parla de la necessitat que té el sistema educatiu d’aquestes Illes de donar resposta al principi de qualitat educativa per a tot l’alumnat, posant tot el pes damunt els centres educatius, qüestionant, amb la seva redacció, la feina que s’ha fet i es fa dins ells, tant per part dels equips d’orientació (molts atenant a varis centres) com per part dels equips docents i famílies implicades. No queda definit qui serà l’acompanyament de la Conselleria i quina la seva responsabilitat perquè tots els centres puguin donar compliment al que exposa el decret. No queda gens definit dins el decret quin serà el seu paper i compromís.

“Afavorir la disposició d’espais de treball, col·laboració, reflexió i formació dins els centres educatius per dissenyar...”. Dins l’horari lectiu això és impossible i la Conselleria ho sap. L’assignació d’hores a primària ha ignorat sempre aquest principi i ara mateix la reducció horari de primària forma part de l’acord marc que serà aplicat de manera “progressiva” i per tant desconeixem quan de veritat repercutirà dins l’horari dels docents de primària per disposar de temps per fer efectiu aquest principi. Aquestes reunions de coordinació amb els diferents serveis: socials, salut, menors...sempre queden reduïdes a la participació dels orientadors i dels equips directius perquè els docents no tenen disponibilitat horària per fer-ho

“Un model inclusiu i de qualitat per tal de promocionar la codocència...”. Pensem que és una gran mesura, però requereix un compromís ferm per part de la Conselleria de canviar els criteris d’assignació de quotes i de ràtios, compromís que no queda palès en cap punt del document.

“Establir fórmules flexibles que fomentin l’escolarització equilibrada...”. Una de les esmenes acceptades al CEIB canvia “establir” per “fomentar” però realment el que ha de fer la Conselleria és “garantir” i “assegurar”. No hi ha hagut interès o “valentia” al llarg d’aquests anys de constituir aquestes comissions a tots els municipis, especialment als més grossos i la causa es basa en criteris econòmics? de pressions d’altres sectors? Si es posa tant en valor perquè no s’ha fet ?? Els interessos econòmics i empresarials estan per damunt els interessos de l’alumnat?

Tot l’article 5 és un llistat de funcions que han d’assumir els centres educatius. Però de difícil compliment si la dotació de recursos, nous perfils professionals i adaptació dels espais no canvia.

“La formació inicial i permanent dels docents ha de garantir l’assoliment de les competències necessàries...”. Ens hem de formar per tot allò que de manera continuada ens arriba i sempre sense disposar de temps per fer-ho. Mai se’ns ha reconegut el dret a formar-nos amb un reconeixement d’hores per fer-ho. Un exemple molt recent són les formacions LOMLOE , DUA i CAPACITACIÓ DIGITAL.

“L’eliminació de les barreres que s’interposen entre els alumnes... i el seu procés de desenvolupament.... Es poden identificar.... Les pràctiques educatives”. De manera excessivament reiterada el document diposita el pes damunt les pràctiques educatives i les metodologies, quan al llarg dels darrers anys dins els centres s’han produït grans canvis pedagògics i metodològics amb la implicació de tots els docents, que han tingut com únic objectiu oferir el millor servei a l’alumnat adaptant-se a les seves necessitats i motivació.

“Identificar i reduir les barreres”. És feina només dels centres educatius? Podem sense suport de l’administració fer-ho?. Sovint estan ben identificades i comunicades a qui pertoca, però no sempre tenen resposta.

“Barreres”. Hi ha un ús excessiu d’aquesta paraula durant tot el document però no queda gens clar quin serà el paper de l’administració per contribuir a la seva eliminació, ja que no sempre es reduïxen a “noves maneres de presenta els aprenentatges”

Altres aspectes que es poden qüestionar són:

Article 26:

*“Quan hi hagi una elevada proporció d’alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu en un centre educatiu.... S’ha de valorar **SI ESCAU** la dotació de recursos addicionals... previ estudi dels aspectes organitzatius, metodològics i curriculars disponibles al centre.”* Que Significa “si escau”? Si se valora que el centre treballa bé? Si s’ho mereix? Si li sobren o no hores a la quota?? Estam parlant de les barreres que pateix un alumne i que s’han d’intentar eliminar, però sense condicions ni excuses burocràtiques. En un punt així és quan l’Administració ha de mostrar que fa feina de la mà de les escoles i dotar de més recursos. Si hi ha una proporció elevada és necessària la dotació de recursos sí o sí. Els centres i els equips d’orientació són professionals i per tant quan fan una demanda de recursos està ben fonamentada.

A l’article 28:

“Els serveis d’orientació educativa han de motivar i justificar degudament...” L’administració no pot dubtar dels dictàmens i informes que facin els professionals i per tant la seva resposta s’ha de basar en aquesta confiança.

“Quan les polítiques, cultures i pràctiques dels centres educatius ordinaris.... no permeten identificar i eliminar les barreres....”. Gairebé sempre els centres tenen ben identificades les barreres que impedeixen el progrés d’un alumne. En molts de casos, la seva eliminació no està en mans del centre (barreres arquitectòniques, perfils professionals, dotació de professorat...) i en altres ocasions malauradament aquestes barreres són intrínseques a la persona i tenen difícil resposta dins un entorn de centre ordinari, tal com estan configurats ara mateix.

En general tenim la percepció de que a tot el document es qüestiona la tasca dels centres i dels equips d’orientació, però no assumeix el paper que ha jugat al llarg de molts d’anys la Conselleria per contribuir a l’èxit de la implantació d’un vertader model inclusiu universal a tot el sistema educatiu, suport que no sempre ha estat a l’altura.

Com ja hem manifestat al principi, considerem que ha mancat un bon estudi previ de la situació de l'atenció a la diversitat dins els centres educatius, coordinat amb el departament d'inspecció. Així com una consulta i diàleg amb els equips d'orientació, i un diàleg real amb les famílies que tenen fills amb necessitats educatives.

No hi ha hagut un treball previ de consulta i elaboració amb les meses de diàleg, en el nostre cas amb la mesa de diàleg permanent de directors que sempre ens hem ofert a col·laborar i treballar conjuntament aportant l'experiència real i objectiva de les situacions dels centres que representem i el parer dels claustres. Tot amb l'objectiu de construir allò que més bo sigui per oferir la millor atenció a l'alumnat i les seves famílies.

En el seu procés d'estudi al CEIB es varen presentar 301 esmenes i 2 esmenes a la totalitat just aquest fet hauria d'haver dut a la Conselleria, representada per la DG d'Innovació i Comunitat Educativa a fer una reflexió sobre el procés seguit i replantejar la redacció d'aquest decret, cap un procés de diàleg que pensem hauria enriquit i afavorit un document més consensuat i pensat per garantir aquest model universal d'inclusió que posa en valor el decret i que totes i tots compartim.

Pensem que el procés que s'ha dut a terme dins el CEIB, si bé compleix la legalitat, en alguns moments ha exercit l'alegalitat, fent ús del poder que dona la normativa però que no és el més adient per aconseguir un debat democràtic i participatiu. I no el més habitual dins el funcionament del CEIB, fins a dia d'avui.

- Comissions que es convoquen per trobar una solució al "mal clima" generat pel decret però que al llarg de les mateixes es donen per acabades de manera sobtada, amb la decisió unilateral de la presidenta, de continuar endavant perquè així ho ha considerat.
- Reunions en les que se convoca a la ponent i a la vegada redactora del decret, quan no hi hauria de ser i dins la mateixa reunió la presidència li canvia el rol de "ponent" a "convidada", aquest procés posa en entredit l'objectivitat de tot aquest procés.
- Comentaris al llarg de tot el procés on es manifesta obertament les decisions i acords en que ja havien arribat prèviament presidència, ponent i Direcció General. ("allò que hem xerrat, així com hem quedat, ja t'ho havia dit...")
- Alterant el procés habitual del CEIB on en cas de que hi hagi esmenes a la totalitat sempre se debaten (és obvi que ha de ser així) en 1r lloc, però en aquest cas per decisió de la presidència del CEIB es varen debatre després de tot el debat de les 301 esmenes, cosa que no tenia cap sentit. Qui votarà una esmena a la totalitat quan ja s'ha debatut totes les esmenes a l'articulat?? Una "estratègia" de cansament?
- Al principi del debat al CEIB hi va haver una acció poc "habitual" de demanar que no se votés a favor de les esmenes a la totalitat perquè el decret "havia d'anar endavant". Vist amb perspectiva, no és això un intent de manipulació del "vot" ?.

Estam a favor d'un decret que reguli d'una vegada i per totes la inclusió dins els nostres centres, però un decret que no sigui una reflexió "filosòfica del que ha de ser la inclusió", sinó que vagi acompanyat de totes les accions pràctiques que es requereixen per fer-ho. Fent un estudi de decrets pràcticament iguals el que ara és objecte de debat, com per exemple el de Catalunya, que és molt igual en quant a contingut i que després de 5 anys encara no s'ha pogut aplicar amb èxit per la manca de dotació de personal i d'infraestructures.

Aquest decret hauria d'haver anat acompanyat de :

- Concreció i revisió dels criteris de quota per la dotació de personal sense necessitat d'etiquetar als alumnes.
- Un tractament no "igualitari" per a tots els centres sino aplicant el criteri d'equitat.

- Definició del perfils professionals que l'aplicació d'aquest decret exigirà amb la conseqüent dotació econòmica.
- Pla d'infraestructures per adaptar tots el centres per donar cabuda a qualsevol alumne que tingui el dret a ser escolaritzat.
- Pla de formació del professorat "abans de" i no "després de"
- Pla de formació per a les famílies.

Seria més prudent aturar i analitzar tots aquests aspectes: Després de 8 anys de govern, perquè s'ha esperat el final ? Es podrà aplicar? Disposem dels recursos? Podrem dotar als centres del personal adient i específic ? En vista a unes pròximes eleccions són molts els dubtes i els temors que sorgeixen .

Per tot l'exposat, i en un exercici de coherència i responsabilitat cap el nostre alumnat i cap els docents que conformen els nostres claustres, presentem **UN VOT PARTICULAR A AQUEST PROJECTE D'INFORME AL 2n'ESBORRANY DE DECRET D'EDUCACIÓ INCLUSIVA DE LES ILLES BALEARS.**

JOANA MARIA MAS

PRESIDENTA DE FEDERACIÓ DE DIRECTIVES D'INFANTIL I PRIMÀRIA ILLES BALEARS

PALMA, 25 d'abril DE 2023